

SAFA

TÖRNÄVÄN SAIRAALA-ALUEEN YLEINEN ARKKITEHTUURIKILPAILU

ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA

Törnävän sairaala-alueen yleinen arkkitehtuurikilpailu

Arvostelupöytäkirja

Järjestäjät: Seinäjoen kaupunki ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Sisällysluettelo

1 Kilpailujärjestelyt.....	3
1.1 Kilpailun järjestäjät, luonne ja tarkoitus	3
1.2 Osanotto-oikeus.....	3
1.3 Palkinnot ja lunastukset	3
1.4 Palkintolautakunta	3
1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen	4
1.6 Kilpailun kulku	4
1.7 Saapuneet ehdotukset	4
2 Kilpailutehtävä	5
2.1 Kilpailutehtävän tausta	5
2.2 Kilpailualue ja sen lähiympäristö.....	5
2.3 Kilpailun tavoitteet.....	8
2.4 Suunnitteluohjeet	8
2.5 Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet	9
3 Ehdotusten yleisarvostelu	10
4. Ehdotuskohtainen arvostelu	11
4.1 Ehdotusten luokitus	11
5. Kilpailun ratkaisu.....	24
5.1 Kilpailun tulos ja jatkotyöohjeet	24
5.2 Palkinnot ja lunastukset	24
5.3 Kunniamaininta	24
5.4 Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus	25
5.5 Nimikuorten avaus	26

1 Kilpailujärjestelyt

1.1 KILPAILUN JÄRJESTÄJÄT, LUONNE JA TARKOITUS

Seinäjoen kaupunki ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri järjestivät yhdessä Törnävän sairaala-alueen yleisen ideakilpailun. Käytännön järjestelyistä vastasi Seinäjoen kaupungin Kaupunkisuunnittelu ja kaavoitus -yksikkö.

1.2 OSANOTTO-OIKEUS

Kilpailuun olivat oikeutettuja osallistumaan yksittäiset henkilöt tai työryhmät. Kilpailuun osallistuvissa työryhmissä tuli olla mukana henkilö, jolla on oikeus harjoittaa arkkitehdin ammatia omassa maassaan. Kilpailualueen erityispiirteiden takia suositeltiin, että kilpailuehdotuksen laadintaan osallistuu myös maisema-arkkitehtuurin asiantuntija.

1.3 PALKINNOT JA LUNASTUKSET

Kilpailuohjelman mukaan palkintoina jaetaan yhteensä 100 000 euroa seuraavasti:

1. palkinto 40 000 €
2. palkinto 25 000 €
3. palkinto 15 000 €

sekä kaksi lunastusta, kumpikin 10 000 €.

Kilpailuohjelman mukaan palkintolautakunta voi yksimielisellä päätöksellään jakaa palkintoihin varatun summan toisin Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen osoittamalla tavalla. Lisäksi palkintolautakunta voi jakaa kunniamainintoja.

1.4 PALKINTOLAUTAKUNTA

Palkintolautakuntaan kuuluivat:

Seinäjoen kaupungin nimeäminä:

Kimmo Heinonen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Jorma Rasinmäki, kaupunginjohtaja
Jussi Aittoniemi, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA
Martti Norja, kaavoitusjohtaja, arkkitehti SAFA

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin EPSHP:n nimeäminä:

Aulis Ranta-Muotio, sairaanhoitopiirin hallituksen puheenjohtaja
Jaakko Pihlajamäki, sairaanhoitopiirin johtaja
Jari Hakala, tukipalvelujen toimialuejohtaja
Christina Rouvala, hallintoylihoitaja

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä:

Selina Anttinen, arkkitehti SAFA

Juho Rajaniemi, professori, arkkitehti SAFA

Palkintolautakunnan ulkopuoliset asiantuntijat:

Kari Havunen, kaupungininsinööri, Seinäjoen kaupunki

Kari Hirvensalo, kaupunginpuutarhuri, Seinäjoen kaupunki

Taru-Maaria Herttua-Suokko, kaupungingeodeetti, Seinäjoen kaupunki

Pirjo Korhonen, ympäristöjohtaja, Seinäjoen kaupunki

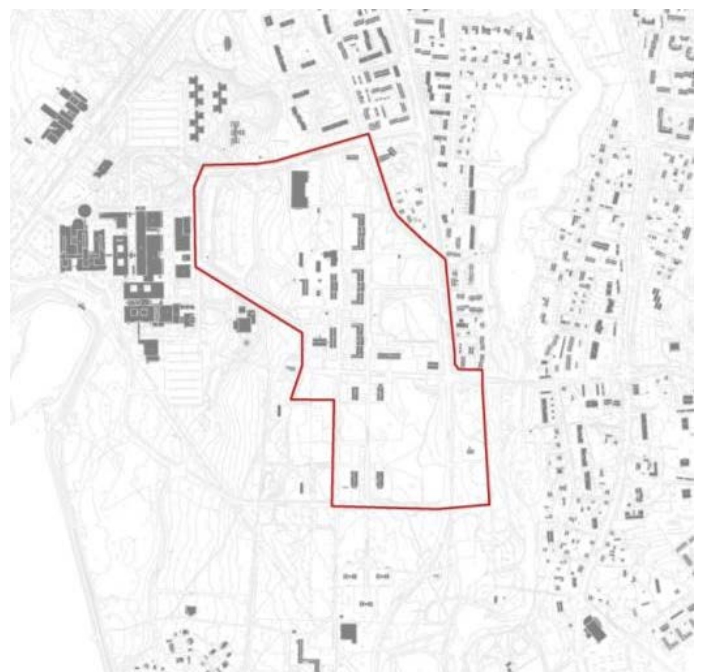
Minna Tuulas-Inkinen, vs. museotoimenjohtaja, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo

Lisäksi asiantuntijoina voitiin kuulla muita palkintolautakunnan erikseen nimeämiä asiantuntijoita, kuten maisema-arkkitehtia, ja palkintolautakunta voi halutessaan pyytää ehdotuksista tarvittavia lausuntoja. Palkintolautakunnan puheenjohtajana toimi Kimmo Heinonen. Palkintolautakunnan jäsenistä olivat Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen 6 §:n tarkoittamia ammattijäseniä Jussi Aittoniemi, Martti Norja, Selina Anttinen ja Juho Rajaniemi. Suomen Arkkitehtiliiton sääntöjen mukaisesti palkintolautakunnan äänen enemmistö oli ammattijäsenillä. Ammattijäsenillä oli 2 ääntä ja muilla 1.

Palkintolautakunnan sihteerinä toimi kaavoitusarkkitehti Veli-Matti Prinkkilä.

Palkintolautakunnan ulkopuoliset asiantuntijat ja sihteeri eivät voineet osallistua palkintolautakunnan päätöksentekoon.

Suunnittelualue rakeisuuskartalla

1.5 KILPAILUN SÄÄNNÖT JA KILPAILUOHJELMAN HYVÄKSYMINEN

Kilpailussa noudatettiin kilpailuohjelmaa ja Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä. Kilpailuohjelma liitteineen oli kilpailun järjestäjätahojen, sekä Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunnan hyväksymä.

1.6 KILPAILUN KULKU

Kilpailuohjelma ja muu kilpailumateriaali olivat ladattavissa 2.5.2016 lähtien Seinäjoen kaupungin verkkosivuilta. Lisäksi kilpailuohjelma oli saatavissa Suomen Arkkitehtiliitosta sekä Seinäjoen kaupungintalon Seinäjoki-infosta.

Alueeseen järjestettiin kaksi opastettua tutustumiskäyntiä, 30.5.2016 ja 15.7.2016. Niistä tiedotettiin kilpailun internetsivuilla.

Kilpailijoilla oli mahdollisuus esittää ohjelmaa koskevia kysymyksiä ja pyytää lisäselvityksiä heti kilpailun käynnistyttyä. Kysymykset tuli varustaa nimimerkillä ja toimittaa sähköpostilla 9.6.2016 mennessä kilpailun sihteerille. Kysymyksiä saapui useita ja vastaukset julkaistiin 17.6.2016 kootusti kilpailun internetsivuilla.

1.7 SAAPUNEET EHDOTUKSET

Määräaikaan mennessä saapui 12 ehdotusta. Kaikki ehdotukset hyväksyttiin arvosteltaviksi.

Ilmakuva kaakosta

2 Kilpailutehtävä

2.1 KILPAILUTEHTÄVÄN TAUSTA

2.1.1 Alueen historialliset vaiheet

Törnävän sairaalakokonaisuus on varsin yhtenäisesti rakennettu 1920–50-luvuilla. Se kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuihin ympäristöihin.

Vuonna 1913 oli päätetty rakentaa Etelä-Pohjanmaan suomenkielisiä kuntia varten piirimielisairaala ja sijaintipaikkunnaksi valikoitui Seinäjoki. Ensimmäiset 60-paikkaisen sairaalan luonnokset laati yleisten rakennusten ylihallituksen arkkitehti E.A. Kranck, mutta rakentamiseen ryhdyttiin sosiaalihallituksen arkkitehti Axel Mörnen tekemien satapaikkaisen sairaalan piirustusten pohjalta. Ensimmäinen sairaalarakennus valmistui 1923, toinen 1924–1925, kolmas 1930 sekä osastot kaatumatautisia ja tylsämielisiä varten 1928 ja 1929.

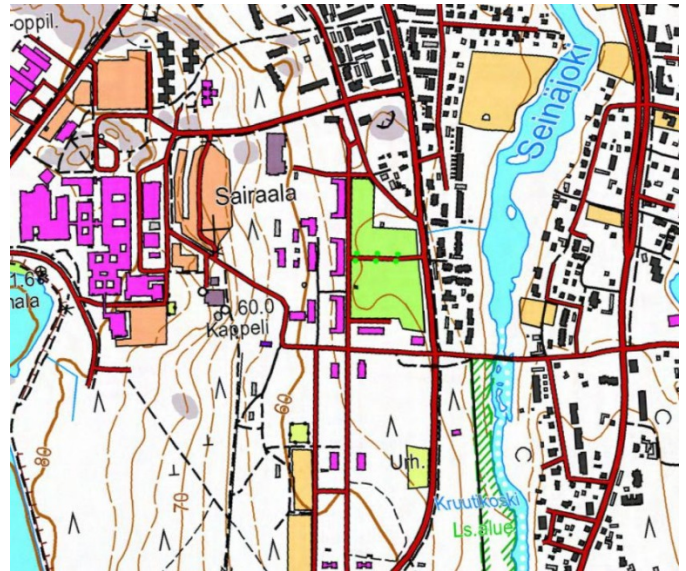
Törnävän sairaala toimi ensin nimellä Seinäjoen Piirimielisairaalat, sitten nimellä Seinäjoen Piirimielisairaala. Vuonna 1953 siitä tuli Seinäjoen keskusmielisairaala A- ja B-sairaaloineen. 1960-luvulla nimi muuttui Törnävän sairaalaksi. Sen ja Kyrkösjärven tekoaltaan väliselle metsärinteelle rakennettiin 1970-luvulta alkaen Seinäjoen keskussairaala Veijo Martikaisen arkkitehtuurikilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta.

Sairaala-alue muodosti aina 1960-luvulle saakka vahvan, osittain suljetun yhteisön, joka oli varsin pitkälle omavarainen. Sairaalan henkilökunta asui suurelta osin alueella siten, että asuntoja oli muiden toimintojen seassa niin sairaala-, hallinto-, huolto- kuin palvelurakennuksissakin. Ensimmäinen varsinainen henkilökunnan asuinrakennus pystytettiin vasta 1960-luvulla Vuorenmaanrinteen varrelle.

2.1.2 Meneillään oleva muutosprosessi

Maamme psykiatrisen terveydenhoidon uudistusten myötä erilliset mielisairaalat lakkautettiin 1980-luvulta alkaen ja 1990-luvun alussa psykiatrisen hoito yhdistettiin yleissairaanhoidon. Siinä yhteydessä Törnävän sairaala yhdistettiin Seinäjoen keskussairaalaan. Törnävän sairaalan rakennukset ovat jäämässä käytöstä pois. Ensimmäisenä pesula on tyhjennetty kuluvaan vuonna ja kilpailualueen muut rakennukset noin vuonna 2021.

Keskussairaala on n. 2300 työpaikkoineen kaupunkiseudun merkittävimpiä työpaikkakeskittymiä. Näin ollen se on veto-voimainen alue myös asumiselle ja monenlaisille palvelu- ja oheistoiminnoille. Asuntorakentaminen onkin vilkasta kaupunkikeskustan eteläisissä osissa.

Alueen sijainti vuoden 2015 maastokartalla.

Myös äskettäin käyttöön otetut valtatie 19:n ohikulkujakso (Itäväylä) ja Östermyrankatu ovat muuttamassa alueen saavutettavuutta ja liikenneolosuhteita, ensin mainittu seudullisessa ja jälkimmäinen paikallisessa mittakaavassa.

2.2 KILPAILUALUE JA SEN LÄHIYMPÄRISTÖ

2.2.1 Sijainti, laajuus ja maanomistus

Törnävän alue joen itäpuolella Seinäjoen historiallinen keskus ja sen kaupunkirakenteen ja kasvun synnyinpaikka. Alueella on edelleen merkittäviä jokiluontoon liittyviä ympäristöarvoja, valtakunnallisesti merkittäviä rakennus ja kulttuurihistoriallisia kokonaisuuksia sekä merkittävä asutusrakennus. Törnävän sairaala ja jokirannan perinteinen virkistyskäyttö ja erilaiset tapahtumat, mutta myös alueen asutusrakennus ovat suunnittelun lähtökohtia.

29,4 hehtaarin laajuinen kilpailualue sijaitsee n. 2,5 km kaupungin ydinkeskustan eteläpuolella. Sairaala-alueen asema-kaavan mukaiset korttelialueet ovat pääosin sairaanhoitopiirin omistuksessa. Kaupunki omistaa taas Huhtalantien itäpuolisen alueen sekä kaavanmukaiset katu- ja puistoalueet. Hankeksenrinteen varrella oleva kerrostalotontti on yksityisomistuksessa. Omistusrajat eivät sido kilpailijoita.

Kilpailualueella on kaksi täydennysrakentamisaluetta, sairaanhoitopiirin omistuksessa oleva A-alue ja kaupungin omistama B-alue:

Täydennysrakentamisalue A (6,8 ha) kilpailualueen pohjoisosassa sisältää erityyppisiä osa-alueita. Keskiosa on palvellut lähinnä sairaalan huoltotoimintoja ja on vapautumassa uuteen käyttöön. Osa huolto- ja talousrakennuksista on jo pu-

rettu ja osa on tarkoitus purkaa. Hanneksenrinteen varrella on sairaalan henkilökunnalle rakennettu, nyt yksityisomistuksessa oleva kerrostalo. Lännessä on metsäinen rinne jonka yläosassa on yksi keskussairaalan pysäköintialueista.

Täydennysrakentamisalue B (1,3 ha) sijaitsee Huhtalantien ja joen rannassa olevan Ruutipuiston (luonnonsuojelualue) välissä. Metsäisellä alueella on kaksikerroksinen entinen yllääkärin asuinrakennus, joka on toiminut myöhemmin lasten päiväkotina. Alueen koillispuolella on Seinäjoen ylittävä, suojeltu Björkenheimintien silta.

2.2.2 Kilpailualueen kaupunkikuva ja liittyminen kaupunkirakenteeseen

Alun perin rauhalliselle, muusta asutuksesta kauemmaksi rakennetun sairaala-alueen ympärille on laajentunut myös Seinäjoen kasvava kaupunki. Sairaala-alueen lounaispuolinen metsäalue on kaavoitettu asumiskäyttöön kuten myös itse sairaala-alueen eteläosa, Huhtalantien, Björkenheimin puistotien ja Simunantien varrella.

Sairaala-alue muodostaa pitkänomaisen, metsärinteen ja jokilaakson suuntaisen aksiaalisen sommitelman ja kokonaisuudessa yhdistyy uusklassinen ja modernistinen arkkitehtuuri, ihanteena vapaasti seisovat, selkeämuotoiset rakennukset puistomaisessa metsässä. Sairaala-alueelle saavutaan Seinäjoen länsirantaa seuraavan Huhtalantien liittymästä Seuralantietä, päätteenä sairaalan kirkko. Kolme päärakennusta sijaitsevat rivissä suunnittelualueen pohjoispuolella, rakennusten pääjulkisivut ovat Huhtalantien ja joen suuntaan. Keskimmäiselle päärakennukselle johtaa koivukuja ja TC-rakennukselle vanha syreenikuja. Rakennukset ovat niukkailmeistä 1920-luvulle tyypillistä laitosarkkitehtuuria. U-kirjaimen muotoinen sairaala edustaa huonetiloiltaan ja osastojaoltaan ensimmäisiä nykyaikaisia yleissairaaloita. Sairaala-aluetta leimaavat puuistutuksin reunustetut puistokäytävät ja tielinjat. Puistikoissa ja pienissä metsäsaarekkeissa on aikoinaan sijainnut useita virkistyspaikkoja.

Talusrakennukset, joista osa on purettu, sijaitsevat päärakennusten länsipuolella. Huhtalantien itäpuolella sijaitsevat entiset puutarhurin talo ja yllääkärin asuinrakennus.

Sairaala-alueen eteläosassa, kilpailualueen ulkopuolella, sijaitsee kolmen 1950-luvun alussa rakennetun lääkärin asuinta-

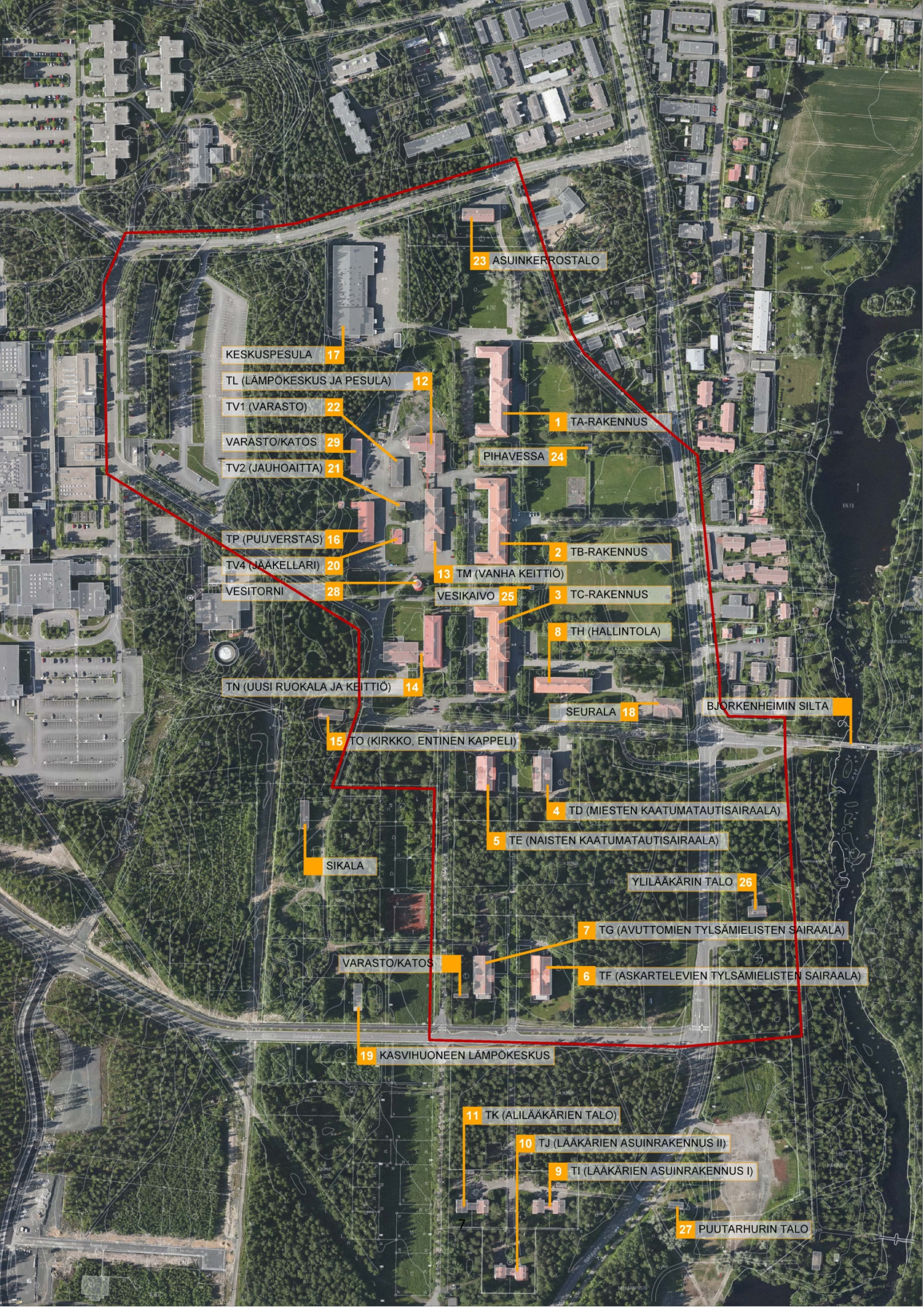
lon ryhmä ja niiden eteläpuolella Koskenalan sairaalan eli entisen B-sairaalan rakennuksia 1950- ja 1960-luvun vaihteesta. Sairaaloiden välisen pitkän koivukujan länsipuolella on ollut sairaalan entinen peruna- ja kasvimaa.

Seinäjoen keskussairaalan 1970-luvulta alkaen rakennettu kokonaisuus sijaitsee ylempänä Kyrkösjärven rannassa kilpailualueen luoteispuolella.

Kuvat yläpuolella: Täydennysrakentamisalueet A ja B.

Kuva seuraavalla sivulla: suunnittelualueen rajausta ja alueen rakennuskantaa.

23 ASUINKERROSTALO

KESKUSPESULA 17

TL (LÄMPÖKESKUS JA PESULA) 12

TV1 (VARASTO) 22

VARASTO/KATOS 29

TV2 (JAUHOAITTA) 21

1 TA-RAKENNUS

PIHAVESSA 24

2 TB-RAKENNUS

TP (PUUVERSTAS) 16

TV4 (JÄÄKELLARI) 20

VESITORNI 28

13 TM (VANHA KEITTIÖ)

VESIKAIVO 25

3 TC-RAKENNUS

8 TH (HALLINTOLA)

TN (UUSI RUOKALA JA KEITTIÖ) 14

15 TO (KIRKKO, ENTINEN KAPPELI)

SEURALA 18

BJÖRKENHEIMIN SILTA

4 TD (MIESTEN KAATUMATAUTISAIRAALA)

5 TE (NAISTEN KAATUMATAUTISAIRAALA)

SIKALA

YLILÄÄKÄRIEN TALO 26

7 TG (AVUTTOMIEN TYLSÄMIELISTEN SAIRAALA)

VARASTO/KATOS

6 TF (ASKARTELEVIENTYLSÄMIELISTEN SAIRAALA)

19 KASVIHUONEEN LÄMPÖKESKUS

11 TK (ALILÄÄKÄRIEN TALO)

10 TJ (LÄÄKÄRIEN ASUINRAKENNUS II)

9 TI (LÄÄKÄRIEN ASUINRAKENNUS I)

27 PUUTARHURIN TALO

2.3 KILPAILUN TAVOITTEET

Tavoitteena oli löytää kilpailualueelle kaupunkikuvaltaan ja toiminnallisesti korkeatasoinen ja toteutuskelpoinen suunnitelma, jonka pohjalta voidaan laatia asemakaavan muutos sekä toteuttaa täydennys- ja korjausrakentaminen ja viheralueiden ylläpito. Täydennysrakentamisen arkkitehtuurilta odotettiin yhteyttä ympäristön ominaisuuteeseen ja rakentamispaikan kulttuurihistoriaan. Säilytettävän rakennuskannan osalta toimivat käyttökonseptit ja kestävät korjausrakentamisperiaatteet sekä kustannustehokkuus olivat keskeisiä tavoitteita.

2.4 SUUNNITTELUOHJEET

Vanhoihin sairaala-rakennuksiin ja ulkoalueille oli mahdollista ja suotavaa sijoittaa erilaisia toimintoja ja palveluita asumisen lisäksi. Tavoitteena oli monitoimintoinen, elävä ja vetovoimainen miljö, jossa käy alueen asukkaiden ja vakinaisten käyttäjien lisäksi myös muita kaupunkilaisia ja satunnaisia vierailijoita.

Suunnittelutehtävä jakautui kolmeen, painoarvoltaan yhtä tärkeään osioon:

1) Akuutein ja konkreettisin haaste oli löytää säilytettävälle rakennuskannalle uusi taloudellisesti kestävä käyttötarkoitus ja antikvaaris-arkkitehtonisesti korkeatasoinen korjausrakentamisen tapa. Tarvittaessa oli mahdollista tehdä harkittuja muutoksia tai lisäyksiä rakennusten ulkoiseen hahmoon.

2) Toiseksi etsittiin asemakaavoituksen pohjaksi ratkaisuja kahdelle täydennysrakentamisalueelle. Sairaanhoidopiirin omistamalle alueelle A arvioitiin voitavan sijoittaa n. 25–30 000 kem² ja kaupungin omistamalle alueelle B n. 10 000 kem². Rakentamisen tarkka määrä ja rakentamistapa kerros-lukuineen oli kilpailijan harkinnassa – RKY-alueelle ja mahdolliselle kansalliselle kaupunkipuistolle asetettavia vaatimuksia ja rajoituksia kunnioittaen.

3) Kolmanneksi haettiin edelliset osiot yhteen sitovaa, veto-voimaista ja tasapainoista kokonaisratkaisua kilpailualueen maankäytön, liikenteen ja toimintojen sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön hoidon suhteen. Ratkaisussa tuli ottaa huomioon liittyminen ympäröivään kaupunkirakenteeseen ja miljööseen sekä mahdolliseen kansalliseen kaupunkipuistoon.

Täydennysrakentamisalue A (6,8 ha) kilpailualueen pohjoisosassa on palvellut lähinnä Törnävän sairaalan huoltotoimintoja ja vapautuu uuteen käyttöön. Osa talousrakennuksista on jo purettu ja joidenkin muiden rakennusten ja rakenteiden purkua voitiin harkita. Alue rajautuu Hanneksenrinteeseen ja uudisrakentaminen voitiin liikenteellisesti kytkeä siihen. Diagonaalisesti alueen halki kulkee kaukolämpöjohto. Sen siirtäminen oli mahdollista mutta aiheuttaa huomattavia kustan-

nuksia. Lännessä alue ulottuu osittain keskussairaalan henkilökunnan pysäköintialueen yli. Autopaikkoja tuli osoittaa keskussairaalan käyttöön vähintään nykyinen määrä, mutta yhteiskäytössä oleva pysäköintilaitos oli myös mahdollinen. Säilytettyjen rakennusten kerrosalan lisäksi alueelle tuli sijoittaa n. 25–30 000 m² uutta asuinkerrosalaa.

Täydennysrakentamisalue B (1,3 ha) kilpailualueen kaakkoisosassa oli osa sairaala-aluetta ennen Huhtalantien rakentamista. Alueella sijaitti ylläkkärin asuinrakennus. Asemakaavassa Y- ja AKR-korttelialueiksi osoitettu alue osoitettiin tehosta asumista varten. Joen rannassa oleva Ruutipuisto luonnonsuojelualueineen säilytetään luonnontilassa siten, että yleinen jalankulku joen suunnassa on sujuva. Alueelle tuli sijoittaa n. 10 000 m² asuinkerrosalaa.

Säilytettävän ydinalueen kerrosalasta pääosa on tarkoituksenmukaista osoittaa koulun ja päiväkodin ohella asuinkäyttöön, mutta muutoin toiminnot ja niiden määrällinen jakautuminen oli kilpailijoiden harkinnassa.

Suojeltavien tai kilpailijan harkinnan mukaan säilytettäviksi ehdotettujen rakennusten käyttötarkoitus tuli yksilöidä riittävän tarkasti kilpailuehdotuksessa. Kilpailijoiden tuli esittää kolmen säilytettävän rakennuksen käyttötarkoitus ja korjausrakentamistapa.

Suojeltujen rakennusten osalta niiden ulkoinen arkkitehtuuri oli lähtökohtaisesti säilytettävä nykyisellään, mutta vähäiset muutokset tai lisäykset olivat mahdollisia. Säilytettävien rakennusten interiööreihin kilpailijat saivat esittää toiminnallisesti, tekniset tai arkkitehtonisesti perustellut muutokset, antikvaariset arvot huomioon ottaen.

Uudisrakennusten rakentamisen, sekä muiden ympäristöä oleellisesti muuttavien toimenpiteiden yhteydessä tuli erityisesti ottaa huomioon alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan miljööän säilyminen. Uudisrakennukset oli suunniteltava mittasuhteiltaan, muotoilultaan, materiaaleiltaan ja väreiltään vanhaan rakennusympäristöön sopeutuviksi.

Rakennuskanta ja rakennettu ympäristö tuli suunnitella mahdollisimman inklusiiviseksi eli helpoksi liikkua ja toimia myös liikuntaesteisten ja muiden erityisryhmien kannalta.

Puisto- ja piha-alueiden suunnittelussa tuli ottaa huomioon sairaala-alueen historialliset kerrostumat.

Alueella tavoitellaan monipuolista väestö- ja asuntokaumaa. Tärkeän asuntojen käyttäjäryhmän muodostavat keskussairaalan työntekijät, joille pienehköt vuokra-asunnot ovat ensisijaisia. Alueelta tulisi myös olla tarjolla erikokoiset perheasunnot ja myös laadukkaalle, yksilölliselle asumiselle voi olla kysyntää.

Kilpailualueelle on tarkoitus sijoittaa kolmisarjainen alakoulu ja lasten päiväkotikoulu. Koulu tullaan sijoittamaan rakennukseen **TA**. Kilpailualueelle oli mahdollista sijoittaa pieni lähikauppa

tai elintarvikekioski ja muuta pienimuotoista liiketilaa, asumiseen liittyviä yhteis- ja palvelutiloja sekä verstaita ja muuta työtilaa. Alueella voi toimia myös laajempaa aluetta palvelevia liikunta-, kulttuuri- ja kansalaistoimintoja.

Kilpailualueella oli sovittava saumattomasti yhteen julkiset viheralueet osana kansallista kaupunkipuistoa, lähiasukkaita palvelevat puolijulkiset korttelipuistot ja kiinteistöin kytkeytyvät puoliyksityiset piha-alueet. Tavoitteena on nykyisenkaltaisen, avoin viherympäristö, jossa on sujuvat polkuyhteydet mm. Törnävän kartanon ja Kyrkösjärven suuntiin. Erityisesti oli ideoitava kansallisen kaupunkipuiston kannalta kiinnostavat alueet ja paikat.

Asujaimiston yhteiskäyttöön tarkoitettuja leikki-, oleskelu- ja liikunta-alueita voitiin sijoittaa sekä kaupungin puistoalueille (VL, VP) että korttelialueille (AH). Koulun ja päiväkodin tarvitsemat piha-alueet tuli sijoittaa lähtökohtaisesti niiden omille tonteille mutta siten, että alueet ovat luontevasti asukkaiden käytettävissä palvelujen toiminta-ajan ulkopuolella.

Viher- ja korttelialueiden suunnittelussa oli osoitettava hulevesien käsittely. Kyrkösjärven patorakennelman suotovesiä ei tarvinnut ottaa huomioon.

Kilpailu-/sairaala-alueita rajaavat Huhtalantie, Hanneksenrinne ja Östermyrankatu ovat kokoojakatuja, joilta tonttikatuliittymiä oli mahdollista järjestää vain rajoitetusti, ajantasa-asemakaavan osoittamien periaatteiden mukaisesti. Liittymien tarkka sijainti oli kilpailijoiden harkinnassa. Entisen sairaala-alueen sisäiset kulkuväylät em. kokoojakatujen sisäpuolella ovat lähtökohtaisesti hidasliikenne-, pihakatu- tai *shared space*-tyyppisiä.

Kilpailijoiden tuli osoittaa miten huolto- ja pysäköintiajo järjestetään kaikkiin rakennuksiin liikenneverkkokaavioin.

Täydennysrakennusalueella A oli mahdollista järjestää keskussairaalan kanssa vuoropysäköintiä 20 %:n osalta. Pysäköinnin järjestämisessä tuli pyrkiä maanpäälliseen pysäköintiin. Rakenteellinen pysäköinti oli mahdollista vain poikkeustapauksissa (täydennysrakentamisalueella A). Maanalainen pysäköinti ei ollut kustannusten takia mahdollista.

2.5 KILPAILUEHDOTUSTEN ARVOSTELUPERUSTEET

Keskeisenä ehdotusten arvosteluperusteena oli, kuinka hyvin ehdotuksessa toteutuvat kilpailuohjelmassa esitetyt tavoitteet, kolmen suunnittelutehtävän osion kohdalla. Lunastuksen tai kunniamaininnan voi saada myös ehdotus, jossa jokin osio on ratkaistu erityisen ansiokkaasti, vaikka ehdotus kokonaisuudessaan ei olisi yltänyt kaikkein parhaiden joukkoon.

Arvostelussa kiinnitettiin erityistä huomiota ehdotusten liittymiseen ympäröivään kaupunkikuvaan, arkkitehtoniseen

ideaan ja laatuun, rakennusten ja asumis- ja tilaratkaisujen toimivuuteen, omaleimaisuuteen ja monipuolisuuteen, pihojen ja liikenteen sekä pysäköinnin toimivaan järjestämiseen ja liittymiseen ympäristöön, ekologisuuteen, toteuttamiskelpoisuuteen ja vaiheittain toteutettavuuteen.

Arvostelussa painotettiin ratkaisun yleistä laatua. Kokonaisuuden laatua ja toimivuutta pidettiin tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä.

3 Ehdotusten yleisarvostelu

Kilpailuun saapui 12 ehdotusta. Vähäisestä määrästä huolimatta kilpailuehdotusten yleistä tasoa voidaan pitää hyvänä, jopa erittäin hyvänä. Kaikkien ehdotusten laatijat ovat paneutuneet huolella kilpailutehtävään. Ehdotukset tarjoavat kattavan otoksen erilaisista mahdollisista vanhan sairaalamiljöön täydennysrakentamisen lähtökohdista, ja kilpailu antoi selkeät suunnat ja reunaehdot alueen jatkosuunnittelulle.

Noin kahdessa kolmasosassa ehdotuksista suunnitelman lähtökohdaksi on valittu vanhojen sairaalarakennusten koor dinaatisto. Tämä kaupunkirakennustaiteellisesti turvallinen ja perusteltu ratkaisu helpottaa uuden ja vanhan rakentamisen yhteensovittamista. Toisaalta kilpailu osoitti, että aluetta on mahdollista täydentää myös vanhasta koordinaatistosta poiketen. Tällaisia ratkaisuja olisi toivottu kilpailuehdotusten joukkoon enemmänkin.

Kilpailun yhtenä tärkeänä tuloksena ilmeni, että ulkosityöitten, olemassa olevia väyliä hyödyntävä liikenneratkaistu sopii alueelle parhaiten. Sen avulla päästään tehokkaaseen moottoriajoneuvojen liikenneverkkoon ja vapautetaan alueen keskiosat kävelyn ja pyöräilyn käyttöön. Selkeiden etelä-pohjois- ja itä-länsisuuntaisten kävelyn ja pyöräilyn pääväylien osoittamista täydennysrakentamisalueella A pidettiin myös ansiona. Pysäköinnin suunnittelu aiheutti monille kilpailijoille ongelmia. Useissa ehdotuksissa on alueella liian laajoja pysäköintikenttiä maantasossa tai sitten pysäköinti on sijoitettu kortteleiden alle, mitä ei pidetty taloudellisesti järkevänä ratkaisuna. Taloudellisesti ja toiminnallisesti mielekkäimmät pysäköintiratkaisut löytyvät yhdistelemällä pieniä maantasossa olevia paikoitusalueita ja kilpailualueen luoteisosan suuria maastonmuotoja hyödyntäviä pysäköinnin yhteiskäyttö- ja rinneratkaisuja. Monissa ehdotuksissa rinne on jäänyt muutenkin huomiotta, ja esitetyt korttelit vaikuttavat tasamaan ratkaisuilta.

Parhaimmissa ehdotuksissa on kiitettävällä tavalla pohdittu uudenlaisia asumisratkaisuja korttelitasolla. Joissakin ehdotuksissa on suunniteltu jopa asuntojakoja ja -pohjia, vaikka tämä ei kilpailun tehtävänantoon kuulunutkaan. Ehdotuksen ansiona pidettiin, mikäli asuinkortteliratkaisut ja alueen muut toiminnot tukivat yhteisöllisyyden muodostumista. Umpikortteliratkaisu osoittautui toimivaksi alueella, vaikka se ei ole kuulunut Seinäjoen viime vuosikymmenten rakentamisperinteeseen. Toisaalta kilpailu osoitti, että monet muutkin kortteliratkaisut ja jopa rakennusten ”vapaa” metsäluontoon sijoittelu, on alueella mahdollista.

Suurimmassa osassa ehdotuksia uudisrakentamisen arkkitehtuuri hahmottuu selkeänä omana kerrostumanaan. Tätä pidettiin hyvänä lähtökohtana. Useissa ehdotuksissa on samalla hienovaraisesti ja onnistuneesti jalostettu vanhan sairaala-arkkitehtuurin teemoja, tunnelmaa ja materiaalisuutta. Josain ehdotuksissa uudisrakentamisen volyymi ja vanhaa kiertävät teemat ovat kuitenkin kääntäneet kokonaisuuden turhan raskaaseen, monotoniseen ja samoilla aiheilla kilpailevaan suuntaan. Osassa taas uudisrakentamisen luonne on turhankin vaatimatonta ja vetäytyvää. Olennaisena pidettiin, että uusi arkkitehtuuri erottuu vanhasta laitosarkkitehtuurista volyymiltään kevyempänä ja identiteetiltään uutta luovana. Parhaimmillaan uudet arkkitehtoniset ratkaisut kävivät rauhallista vuoropuhelua vanhan kanssa. Kilpailun kautta kävi ilmi, että edellä mainittuja periaatteita noudattaen alueen uusi arkkitehtuuri kestää hyvinkin erilaisia rakennusmassoja, ikkuna-aukokuksia ja kattomuotoja.

Vanhojen rakennusten uusiokäyttöön kilpailu tarjosi runsaasti ideoita, joista monet ovat ansiokkaasti suunniteltuja ja realistisesti toteutettavissa. Parhaimmissa ehdotuksissa päärakennusten (yleensä TB) käytävätilojen määrä on saatu varsin pieneksi ja esimerkiksi asuntoihin ikkunoita kahteen suuntaan. Pääsääntöisesti ehdotuksissa on erinomaisesti otettu huomioon vanhan kulttuurimiljöön vaatimukset muutossuunnitteluun.

Vanhojen rakennusten ja Huhtalantien välissä oleva puistoalue on kaikissa ehdotuksissa jätetty edelleen puistoksi, mikä onkin alueen historian kannalta perusteltua. Useissa ehdotuksissa puistoalueille on esitetty erilaisia liikunnallisia toimintoja. Myös puukujanteiden käyttö ja variointi on ollut suosittua. Alueen hulevesiä on pohdittu vain joissakin ehdotuksissa, ja niissäkin aika vähäisesti. Viheryhteyksiä on ehdotuksissa esitetty vaihtelevasti. Yksi luonteva viheryhteyden paikka on täydennysrakentamisalue A:n läpi kulkevan kaukolämpölinjan yhteydessä.

Täydennysrakentamisalue B:n kerrosalavaatimus on monissa ehdotuksissa johtanut pistemäisiin noin viisikerroksisiin ratkaisuihin. Tällaista lähestymistapaa ei kuitenkaan pidetty alueen luonteeseen sopivana. Osassa ehdotuksista on onneksi pystytty luomaan alueelle luontevia kaksi- tai kolmikerroksisia kortteleita. Myös esteetöntä näkymää tai yhteyttä piha-alueilta joelle on pidetty toivottavana.

4. Ehdotuskohtainen arvostelu

4.1 EHDOTUSTEN LUOKITUS

Palkintolautakunta jakoi kilpailuehdotukset kahteen luokkaan. Palkintoluokkaan sijoittuivat ehdotukset, joissa kokonaisratkaisu sekä joidenkin osa-alueiden ratkaisut ovat onnistuneita. Perusluokkaan sijoittuivat ehdotukset, joita palkintolautakunta piti keskeneräisinä, joiltain osiltaan puutteellisina tai jotka eivät tarjonneet perusteltuja lähtökohtia jatkosuunnittelua silmälläpitäen.

Palkintoluokka

ARBORETUM

ELO

HYVÄ MIELI

PIIRIT

REMISSI

SARANA

Perusluokka

KIMARA

KOIVUKUJA

KUJANTEET

MOSAIC

MYRAN

TRIFOLIOS

ARBORETUM

Ehdotus on selkeä ja arkkitehtoniselta kokonaisuuteltaan kilpailun kärkeä. Alueen A uudet asuinkorttelit muodostavat mittakaavaltaan ja jäsentelyltään sopivan vastaparin vanhoille sairaalarakennuksille. Esitetty lähestymistapa jatkaa alueelle ominaista rakennetta, jossa korostuu aksiaalisuus ja itsenäiset rakennukset vaihtelevassa puistomaisessa rakenteessa. Vapaasti sijoitetut, selkeästi rajatut, mittakaavaltaan kiinnostavat ja jäsentelyltään eloisat korttelit ammentavat historiasta tuoden alueelle omaleimaisen ja kutsuvan kerrostuman. Viher rakenne jäsentyy luontevasti avoimempaan keskuspui-
toon, liikuntapuistoon sekä metsäiseen rinteeseen, johon alueen A uudet asuinkorttelit rajautuvat.

Kilpailun pysäköintinormilla autopaikkojen sijoittaminen toimivalla ja kestäväällä tavalla muodostui keskeiseksi ja haastavaksi osaksi suunnittelutehtävää. Ehdotuksen suurimmat puutteet liittyvätkin pysäköintiin, jonka ratkaiseminen ja esittäminen on ehdotuksessa jäänyt valitettavan kesken. Esitettyä osittain maanpäällisten kansipihojen alle sijoitettavaa pysäköintiratkaisua ei pidetty asuinkortteleiden osalta teknistaloudellisesti toteutuskelpoisena.

Alueelle on kokonaisuutena esitetty huomattavasti liian vähän pysäköintipaikkoja eikä suunnitelman kehittämistä esite-
tyillä lähtökohdilla pidetty realistisena. Alueen läpi kulkevaa ajoneuvoliikenteen ratkaisua ei myöskään pidetty hyvänä ratkaisuna. Liittymä Vuorenmaanrinteelle on tarpeeton. Julkiset tilat hajaantuvat hieman epämääräisesti rajatuille aukioille. Kaukolämpölinjaa ei ole otettu tarpeeksi huomioon.

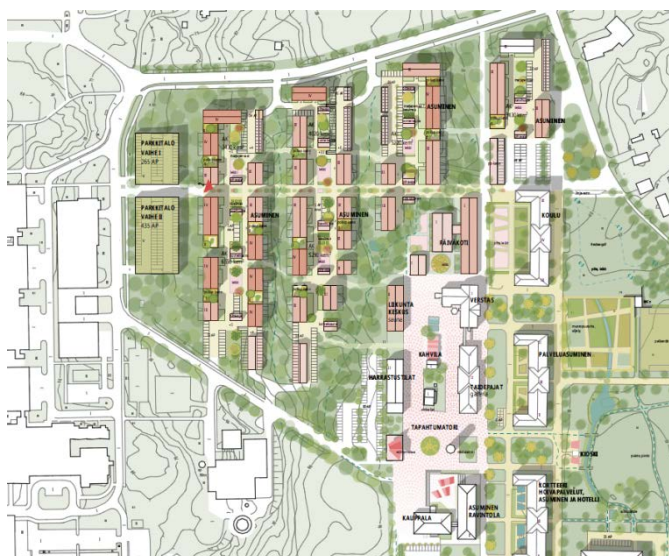
Alueen B ratkaisu on lähtökohdiltaan kiinnostava. Mutkittele-
va, yhteisiä piha-alueita toisaalta sisäänsä rajaava, toisaalta metsämaisemaan avaava rakenne voisi olla luonteva pienimit-
takaavainen ratkaisu alueelle. Myös alueen B osalta pysäköin-
tiratkaisu on jäänyt keskeneräiseksi.

Vanhon rakennusten uusiokäyttö on esitetty huolellisesti ja perustellusti. TB-rakennuksen käyttö asuinrakennuksena ja jako kolmeen porrashuoneeseen on toimiva ja tehokas ratkai-
su. Vanhaa sairaalaa palveluiden rakennusten muuttaminen keskeistä kohtauspaikkaa rajaaviksi toiminnallisiksi rakennuk-
siksi on kehityskelpoinen ratkaisu. Päiväkodin sijoittamista alueelle B ei pidetty toimivana.

Esitetty uusi arkkitehtuuri on aika tavanomaista, mutta soveltuu muodoltaan, kooltaan ja värikykseltään vanhaan sairaalamiljööseen. Tapahtumatori ei rajaudu riittävän selkeästi. Alueen liikenne on suunniteltu taitavasti ulkosyöttöisenä. Itä-länsisuuntainen kävelyakseli toimisi paremmin hieman etelämpänä. Viisikerrokset pysäköintitalot ovat liian korkeita. Ne olisi taloudellisempaa toteuttaa kaksi- tai kolmekerroksisena rinneratkaisuna. Vihiyhteydet on otettu ehdotuksessa hyvin huomioon, samoin kaukolämpöjohdon sijainti. Päiväkotito on massoiteltu ja sijoitettu tontilleen varsin kömpelösti. Vanhojen rakennusten uusiokäyttö on tutkittu tarkkaan, mutta monia ratkaisuja vaivaa suurehko käytävätilojen määrä.

Täydennysrakentamislue B muodostaa ikään kuin pienen kylän. Alueen korttelit onnistuvat tavoittamaan pohjalaisen pihapiirin mittakaavan. Pienillä tarkennuksilla, kuten pysäköinnin sijoittamisella vain kortteleiden väliin, ehdotus olisi sellaisenaan toteuttamiskelpoinen. Luontokeskukselle ylläkärin talo ei välttämättä ole sopiva paikka. Talo voisi paremmin toimia alue B:n asukkaiden yhteistiloina.

HYVÄ MIELI

Ehdotus on huolella tutkittu. Alueen A uusi korttelirakenne muodostaa mittakaavaltaan oikeasuuntaisen ja korttelirakenteeltaan selkeän kokonaisuuden suunnittelualueen länsiosaan. Kehämäisen pihakadun ympärille jäsentyvä korttelirakenne on johdonmukainen, mutta sekä kaupunkirakenteellinen että toiminnallinen liittyminen suojelurakennuksiin ja alueen luonteeseen jää irralliseksi. Esitetty miljöö on arkkitehtoniselta otteeltaan tavanomaista eikä sen katsota tukevan alueen erityispiirteitä. Alueleikkaukset kuitenkin osoittavat, että ehdotuksessa on oivallettu alueen länsiosan rinteiden mahdollisuudet ja vaatimukset. Päiväkodin ja koulun sijoittuminen keskeisen akselin varrelle ja päätteeksi on perusteltu ratkaisu. Koulun lisäpaviljongin arkkitehtoninen liittyminen TA-rakennukseen ei kuitenkaan vakuuta.

Alueen A pihakatuun perustuva liikenneratkaistu on lähtökohdista toimiva ja aluetta kokoavan akselin jättäminen pääosin autottomaksi alueeksi perusteltua. Riskinä on kuitenkin alueen painopisteen siirtyminen etäälle sen sydäimestä. Pysäköinti on ratkaistu pääosin realistisesti ja toteutuskelpoisesti. Esitetyt yksiköt ovat osittain turhan suuria ja kaupunkikuvaa hallitsevia.

Kansipihojen alle sijoittuva pysäköintilaitos ei ole asuinkorttelissa teknistaloudellisesti perusteltu, joskin se sijoittuu maastonmuotojen kannalta luontevaan kohtaan. Kaksitasoinen pysäköintialue sairaalan ja asuinkorttelien välissä on toimiva, mutta suurimittakaavaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen jää kaipaamaan maisemaa selkeämmin jäsentävää viherrakennetta. Esitetty kortteliratkaisu mahdollistaa kaukolämpölinjan säilymisen.

B alueen pysäköinti on ratkaistu niin, ettei se hallitse liikaa Huhtalantien katukuvaa tai piha-alueita. Korttelirakenne jäsentyy perustellusti, mutta on hieman vieras ympäristössään.

Vanhojen rakennusten uusiokäyttö on esitetty harkiten. Ajatukset yhteisöllisistä toiminnallisista tiloista sekä pienestä potilashotellista/majoituspalveluista ovat alueelle sopivia. TB-rakennuksen uudiskäyttö asuinrakennuksena on esitetty kolmen porrashuoneen ratkaisulla. Tilankäyttö on tehokasta ja asunnot monipuolisia. Ehdotus lunastetaankin kilpailun parhaasta esityksestä TB-rakennuksen muuttamisesta asuinkäyttöön.

KIMARA

Kimara on erittäin määrätietoinen, mutta ehkä juuri sen vuoksi hieman yksitoikkoinen ehdotus, jonka lähtökohtana on olemassa olevien rakennusten koordinaatisto. Kilpailualueen luonne näkymäakseleineen on ehdotuksessa ymmärretty. Esitetyt perspektiivikuvat antavat alueesta tarpeettoman tylyn vaikutelman. Yleissuunnitelman liian pitkät varjot vaikeuttivat kuvan lukemista ja arviointia. Etelä-pohjoissuuntainen leveähkö metsävyöhyke jakaa täydennysrakentamisalueen A kahtia. Tämä on sinänsä virkistävä idea, mutta keskussairaalan laajennusalueelle lääketieteen alan tutkimus- ja yritystoimintaan ei ole näillä näkymin tarvetta. Aluetta vaivaa myös monotonisuus ja sen pysäköintijärjestelyt ovat massiivisia.

Metsävyöhykkeen itäpuolella ”nelitalokorttelit” on suunniteltu tähän paikkaan liian tiiviisti. Muiden kortteleiden pihapiirit ovat sen sijaan jopa liian suuria. Rakennusten massoittelu ja koko ovat paikkaan sopivia. Rakennusten arkkitehtuuri on esitetty varsin viitteellisesti. TB-talon toisessa kerroksessa on liikaa käytävätilaa. TH-rakennuksen radikaali versio on mielenkiintoinen. Eteläosan ”pohjalaiskorttelin” rakennukset eivät sovi kovinkaan hyvin paikkaansa ehdotuksessa esitetyllä tavalla. A-alueen liikenneverkko on sekavahko ja alueella on kauttaaltaan liikaa liikenneväyliä niin autoille kuin pyöräilylle ja kävelyllekin.

Täydennysrakentamisalue B:n suunnittelu on ehdotuksen parasta antia. Korttelirakenne on jämäkkä, ja rakennusten mittakaava paikkaan sopiva. Autopaikkojen rakentaminen katoksina rajaisi pihapiirejä paremmin kuin puurivit.

KOIVUKUJA

Alueen A korttelirakenne rakentuu nykyisen maisemarakenteen ja suojelurakennusten akseleista johdetulle verkolle. Ruutukaavamaisten rakenteen uudisrakennukset ovat pääosin kaksikerroksisia. Matala korttelirakenne leviää varsin laajalle ja painopiste on suunnittelualueen länsiosassa. Näin sekä rakenteellinen että toiminnallinen liittyminen suojelurakennuksiin ja alueen keskeiseen etelä-pohjoissuuntaiseen akseliin jää irralliseksi. Esitetty liikenneverkko on varsin laaja ja hajallaan. Kompaktimpi rakenne olisi perusteltu niin maisemarakenteen, toiminnallisen synergian kuin kohtaamisten ja yhteisöllisyyden näkökulmasta. Laaja katuverkko pienimittakaavaisella alueella on myös kallis ylläpitää. Kokonaisrakenteen ja miljööön koettiin viittaavan enemmän vanhoihin kasarmialueisiin kuin komeaan puistomaiseen sairaala-alueeseen. Alueen toteuttaminen vaatisi kaukolämpölinjan siirtoa.

Pysäköinnin jakaminen keskitettyihin pysäköintitaloihin ja asuinkortteleiden välisiin pienempiin pysäköintialueisiin on lähtökohtaisesti toimiva ratkaisu. Mitoitus näyttäisi kuitenkin jääneen keskeneräiseksi. Korttelirakenteen läpi kulkevaa ajoneuvoliikenne ei ole perusteltu ratkaisu. Alueen B Huhtalantien varteen keskitetty pysäköinti korostaa liikenneympäristön leveyttä ja jäsentymättömyyttä.

KUJANTEET

Ehdotuksen rakennusten mittakaava on liian suuri. Perspektiivikuvat eivät synnytä tunnetta viihtyisästä ympäristöstä. Täydennysrakentamisalue A:n suurkortteli on sinänsä mielenkiintoinen ja ansiokaskin. Rakennusten muoto ja arkkitehtuuri eivät kuitenkaan sovellu vanhaan sairaalamiljööseen, vaikka rakennukset noudattavatkin samaa koordinaatistoa. Muista ehdotuksista poiketen kauppa on sijoitettu lähelle sairaalaa massiivisten pysäköintilaitosten väliin. Tätä ratkaisua voi perustella sairaalan työntekijöiden ja potilaiden ostoskäyttäytymisen avulla. Valitettavasti samalla hukataan kaupan potentiaali asuinalueen yhteisöllisyyden muodostamisessa. A-alueen liikenne on pääosin ansiokkaasti suunniteltu ulkosityöttöisenä. Osa maanpäällisistä pysäköintialueista muodostaa liian suuria ja kolkkoja kenttiä.

Vanhojen rakennusten uuden käytön suunnittelua vaivaa TM-rakennusta lukuun ottamatta käytävätilojen liian suuri määrä. TC-rakennukseen sijoitetun kylpylähotellin realistisuus mietityttää. Puistosuunnitelman avulla on onnistuttu korostamaan vanhojen rakennusten roolia. Myös hulevesien käsittelyä on hieman pohdittu. Alueella B pysäköinnin sijoittaminen isoina kenttinä asuinrakennusten ja joen väliin on virhe, samoin yhden kerrostalon sijoittaminen Huhtalantien länsipuolelle. Alueen talot ovat liian suuria.

MOSAIC

Ratkaisu perustuu kerroskorkeuksiltaan vaihtelevaan kudelmanomaiseen korttelirakenteeseen. Alueen A ja B kortteliratkaisut varioivat samaa teemaa. Pienimittakaavainen korttelirakenne on rikasta ja kiinnostavaa, mutta sitä ei pidetty alueen voimakkaaseen ja selkeäpiirteiseen ominaisluonteeseen sopivana. Alueen keskelle esitetty toriaukio ja vanhojen sairaalaa palvelleiden rakennusten muodostama toiminnallinen keskus on kiinnostava. Uusi pohjois-eteläsuuntainen puistovyöhyke kokoavine kevyen liikenteen väyliineen jakaa alueen tarpeettomasti kahtia. Verrattain pienen alueen toiminnallista ja yhteisöllistä luonnetta olisi luontevampaa keskittää olevien maisema-akselien yhteyteen. Liikenteellinen ratkaisu on ajoneuvoliikenteen osalta perustellusti ulkosityöttöinen, mutta jää hieman sekavaksi. Pysäköinti on alueella A koottu maastonmuotoja hyödyntäen kolmikerroksiseen pysäköintilaitokseen sairaalan yhteyteen. Kokonaan keskitetyssä pysäköintiratkaisussa osa asuinrakennuksista jää varsin kauas autopaikoista. Osan pysäköintipaikoista tulisi sijaita hajautetusti ja joustavasti asuntojen läheisyydessä. Esitetty korttelirakenne ei mahdollista kaukolämpölinjan säilymistä.

Polveileva uudisrakentaminen on perusteltu ratkaisu alueelle B jokilaakson varteen. Tämä havainnollistuu hyvin esitetyssä alueleikkauksessa. Rakenteen lomaan hajautettu pysäköintiratkaisu on lähtökohdiltaan hyvä. Pihakannet eivät ole asuin-kortteleissa perusteltu ratkaisu.

Rakennus TB on esitetty asuinkäyttöön. Keskikäytäväratkaisu on huolella tutkittu ja luonteva, mutta tehoton ja mahdollistaa pääosin vain yhteen suuntaan avautuvat asunnot. Kaikki kolme maantasoperspektiivikuvaa kertovat tylyhköstä ympäristöstä, jossa rakennusten ensimmäisen kerroksen suhdetta katu- ja puistotiloihin ei ole kunnolla pohdittu.

TL-rakennuksen käyttö näyttelytiloina on toimiva ratkaisu. TB-rakennuksen asunnot on ratkaistu vähin käytävin keskimäärin aika suuriin asuntoihin. TN-rakennuksen käyttötarkoitusta on ideoitu paljon, pohjaratkaisu on tosin tavanomainen. Täydennysrakentamisalue B on liian viitteellisesti esitetty.

PIIRIT

Ehdotus on omaperäinen ja uuden rakenteen suhde vanhoihin sairaalarakennuksiin ja maisemarakenteeseen vakuuttava. Uusi korttelirakenne on jalostettu oivaltavasti alueen erityispiirteistä. Kokonaisuus on jäsentynyt ja hierarkialtaan selkeä. Alueelle leimallinen aksiaalisuus ja rakennusten kontrastinen suhde ympäröivään luontoon jatkuu uudessa umpikorttelia eri tavoin varioivassa korttelirakenteessa. Selkeäpiirteinen rakentaminen rajaa julkiset ulkotilat ja puistomaisen ympäristön monipuoliseksi tilasarjaksi. Kulkureitit on keskitetty, ja toriaukio sekä koulun länsipuolella oleva puisto taidokkaasti rajattu. Julkiset toiminnot sijoittuvat luontevasti keskusakselin varrelle. Päiväkotit ja koulu sijoittuvat lähelle toisiaan, mutta niiden piha-alueiden avautumista tulisi harkita uudelleen.

Esitys on komean kokonaisratkaisun sisällä idearikas ja huolella tutkittu. Korttelien periaateratkaisuja, talotyyppejä ja pihatiloja on varioitu ansiokkaasti ja yllätyksellisesti. Ne antavat lupauksia uudisrakentamisen asumisen sisällöllisestä monipuolisuudesta ja elämyksellisyydestä. Myös pysäköintiratkaisussa on haettu monipuolisuutta ja paikan henkeä. Kaiken kaikkiaan ehdotus antaa joustavia mahdollisuuksia jatkokehitykseen.

Liikennepaikka on ulkosityöinen ja toimiva. Keskusta on onnistuneesti rajattu kevyelle liikenteelle. Hajautetussa pysäköintiratkaisussa on kohtuullisen kokoisissa yksiköissä maantasopaikkoja asuntojen lähellä sekä katettuna että kattamattomina. Pysäköintiatrrium on kiinnostava idea. Kaksikerroksinen maastonmuotoja hyödyntävä keskitetty pysäköintilaitos on esitetty sairaala-alueen kanssa yhteiskäyttöön. Asuinkorttelin ja keskitetyn pysäköintialueen väliin on jätetty onnistuneesti vihervyöhyke. Toriaukion ympärille tarvittaneen useampia asiointipaikkoja.

Uusiokäytön ideat ovat perusteltuja, yhteisöllisiä ja alueelle luontevia. TB-rakennukseen on esitetty keskikäytävän säilyttävä pienasuntopainotteinen ratkaisu esimerkiksi vuokra- ja palveluasumiseen.

Alueen B polveileva korttelirakenne on lähtökohdiltaan mielenkiintoinen, mutta turhan massiivinen. Sille olisi eduksi kerrosalan jakaminen useampaan matalampaan rakennukseen. Huhtalantien varteen keskitetyn pysäköintiratkaisun koettiin korostavan liikenneympäristön leveyttä ja jäsentymättömyyttä vaikkakin viherkattoisilla katoksilla tätä vaikutelmaa on yritetty väistää.

Ehdotuksen arkkitehtuuri on jäänyt hieman keskeneräiseksi. Perspektiivikuissa ja aluejulkisivuissa korostuu kaaviomaisuus ja massiivisuus. Kattomuotoja on korostettu turhankin voimakkaasti. Tarkistuslaskennassa nousi esille, että ilmoitettuun kerrosalaan ei ole laskettu mukaan kattomuotojen alle esitettyjä asuinkerroksia. Näin ollen massoittelu näillä numeroilla voisi olla ilmeeltään kevyempikin. Rakentamistapaa ja kattomuotoja tuleekin jatkossa kehittää uudisrakentamisen arkkitehtuurin osalta. Paikoin suurelle korttelimittakaavalle tulisi löytää sopiva mahdollisesti pienemmistä toteutusyksiköistä muodostuva omaa aikakauttaan korostava rakentamistapa.

Mahdollisuus säilyttää kaukolämpölinja tulee jatkosuunnittelussa ottaa huomioon.

REMISSI

Remissi on johdonmukainen vanhojen rakennusten koodinaatistoon perustava ehdotus, joka askeettisuudessaan on paikoin jopa tyly. Alueen pääosin ulkosityöittäinen liikennejärjestelmä toimii erinomaisesti, ja moottoriajoneuvojen liikenneverkon määrä on pieni. Kävelylle ja pyöräilylle on osoitettu sopivasti reittejä. Täydennysrakentamisalueella A uudisrakentaminen sijoittuu liian lähelle sairaalan viereisiä pysäköintikenttiä. Alueen kokonaisuus vaikuttaa tasamaan ratkaisulta, jossa korkeuserot on jätetty huomioimatta. Tästä huolimatta ehdotuksella on selkeitä kaupunkirakenteellisia ansioita. Esimerkiksi koulun länsipuolen puisto on komea. Ehdotuksessa on otettu huomioon kaukolämpölinja sekä olemassa olevat puistoalueet, joita ei tosin ole oikeastaan suunniteltu. Perspektiivikuvissa esitetty arkkitehtuuri ei sovellu kovin hyvin vanhaan sairaalamiljööseen.

Vanhojen rakennusten uudiskäyttö on suunniteltu tarkasti. TB-rakennuksessa on liikaa käytävätilaa, ja asunnot aukeavat vain yhteen suuntaan. TM-rakennus on ansiokkaasti ratkaistu, tosin asuntokoot ovat liian suuria, esimerkkinä mainittakoon 195 m²:n kaksio. Täydennysrakentamisalue B:n ratkaisu ei sovellu mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan paikkaan. Lisäksi sen pysäköinti on ehdotettu toteutettavaksi liian suurina kenttinä.

SARANA

Esitetty lähestymistapa tarjoaa kilpailun muista ehdotuksista poikkeavan omaperäisen näkökulman suunnittelualueeseen. Uusi rakenne nousee esiin vanhalle kontrastisena, eräänlaisena metsälähiön uudelleentulkintana. Vapaasti läntiseen metsärinteeseen sijoitetut uudet asuinrakennukset muodostavat vanhojen sairaalarakennusten pohjois-eteläsuuntaiselle akselille vastaparin. Uudisrakentamisen itä-länsisuuntaiset reitit johtavat keskusakselille, joka säilyy alueen kokoavana elementtinä. Julkiset toiminnot, työtilat ja palvelut sijoittuvat luontevasti akselin varteen. Päiväkoti piha-alueineen jäsentää akselin pääteen ja jatkaa perustellusti Björkenheimin puistotien jäsentelyä. Perspektiivikuissa havainnollistettu miljöö on arkkitehtuuriltaan korkeatasoista ja esitetty rakentamistapa toisi alueelle positiivisen uuden kerrostumansa. Tässä suhteessa Sarana nousi kilpailuehdotuksista omaan luokkaansa.

Liikennratkaisu on perustellusti ulkosityöttöinen ja huolellisesti tutkittu. Alueen keskiosa rauhoitetaan kevyelle liikenteelle. Päiväkodin ja koulun saattoliikenne toimii hyvin. Pysäköinti on hajautettu lähellä asuinrakennuksia oleviin pääosin miellyttävän kokoihin maantasopysäköintialueisiin sekä keskitettyyn osittain kaksikerroksiseen rinnettä hyödyntävään yhteiskäyttöiseen pysäköintilaitokseen sairaalan kanssa. Kulkureittien hierarkia puuttuu. Samansuuntaisia polkuja on paljon. Kaukolämpöjohto esitetään siirrettäväksi, mistä aiheutuu huomattavia kustannuksia.

B-alueen rakenne on selkeydessään miellyttävä ja mittakaavaltaan ja arkkitehtuuriltaan paikkaan pääosin sopiva. Pysäköinnin keskittämistä kokonaan Huhtalantien varteen ei pidetty katukuvan kannalta hyvänä ratkaisuna. Pihatiloihin jäätii myös kaipaamaan kokoavaa yhteisöllistä luonnetta.

Rakennusten uusiokäyttöä on ideoitu ja esitetty huolellisesti ja perustellusti. Rakennukseen TB on ehdotettu senioriasuntoja keskikäytäväkatkaisulla.

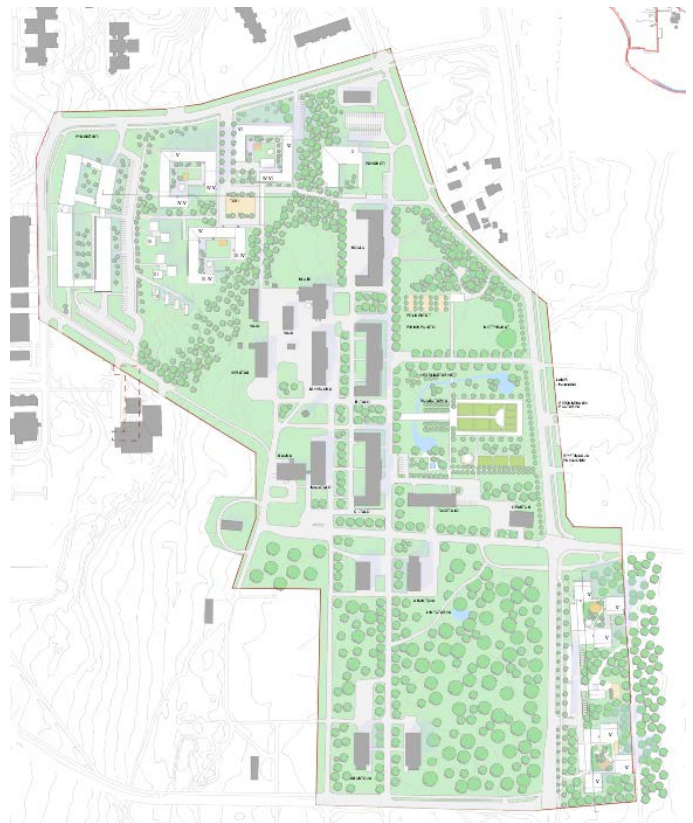
Vaikka ehdotus on kokonaisuudessaan ansiokas ja omaperäinen, sen ei kuitenkaan katsottu hyödyntävän parhaalla mahdollisella tavalla vanhan sairaala-alueen voimakasta luonnetta ja erityispiirteitä. Rakentaminen ja uudet reitistöt hajaantuvat varsin laajalle alueelle ja viherrakenne pirstaloituu. Osaa rakennustyypeistä, kuten kolmisakaraaisia tähtitaloja, pidettiin alueelle vieraina. Rakenteen keskittämisen katsottiin paitsi hyödyntävän ja säästävän paremmin olevaa maisemarakennetta, myös vahvistavan alueelle toivottua yhteisöllistä luonnetta.

TRIFOLIOS

Trifolios on ehdotus, jota leimaavat vähäeleisyys ja kesken-
eräisyyden tunne. Täydennysrakentamisalue A:n kolmen
kerrostalokorttelin liittyminen olemassa olevaan sairaala-
alueeseen ei ole onnistunut, vaikka korttelit ovatkin vanhojen
rakennusten kanssa samassa koordinaatistossa. Kolmen kort-
telin idea sinänsä on tutkimisen arvoinen. Ehdotuksessa sama
kortteli on oikeastaan toistettu kolme kertaa. Korttelien välis-
sä sijaitseva toriaukio ei rajaudu selkeästi. Se onkin enemmän
aukio kuin tori. Rakennukset ovat liian massiivisia tähän paik-
kaan. Alueen autoliikenteen järjestelyt ovat hieman hankalia
ja johtavat osin pitkiin umpikuijiin. Selkeä pyöräilyn ja kävelyn
itä-länsisuuntainen yhteys sairaalalle puuttuu. Uudisraken-
nusten arkkitehtuuria on vaikea arvioida kuvien viitteellisyys-
den vuoksi. Kaukolämpölinja on otettu ehdotuksessa huomi-
oon.

TB- ja TN-rakennusten uusiokäyttöä vaivaa suuri käytävätilo-
jen määrä. TL-rakennuksen käyttö tapahtuma- ja nuorisotila-
na on varsin uskottava. Täydennysrakentamisalue B:n ratkaisu
ei sovellu mittakaavaltaan paikkaan.

5. Kilpailun ratkaisu

5.1 KILPAILUN TULOS JA JATKOTYÖOHJEET

Kilpailussa ei sen hyvästä tasosta huolimatta löytynyt yhtään ehdotusta, jossa kilpailun kaikki eri osa-alueet olisi ratkaistu ensimmäisen palkinnon arvoisesti. Palkintolautakunta päätti-kin yksimielisesti jakaa jaetun toisen palkinnon ehdotusten Elo ja Piirit kesken ja suosittelee suunnittelutyön jatkamista molempien voittaneiden töiden tekijöiden kanssa ehdotuskohtaiset jatkokehitysohjeet huomioiden.

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti valita kolmannelle sijalle ehdotuksen Sarana sekä lunastaa ehdotukset Remissi ja Hyvä mieli.

5.2 PALKINNOT JA LUNASTUKSET

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot ja lunastukset kilpailuohjelmasta poiketen seuraavasti:

Jaettu 2. palkinto, ehdotus **Elo** 32 500 €

Jaettu 2. palkinto, ehdotus **Piirit** 32 500 €

3. palkinto, ehdotus **Sarana** 15 000 €

lunastus, ehdotus **Hyvä mieli** 10 000 €

lunastus, ehdotus **Remissi** 10 000 €

5.3 KUNNIAMAININTA

Palkintolautakunta päätti antaa palkintojen ja lunastusten lisäksi kunniamaininnan ehdotukselle Arboretum.

5.4 ARVOSTELUPÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS

Seinäjoella 14.12.2016

Kimmo Heinonen

Jorma Rasinmäki

Martti Norja

Jussi Aittoniemi

Aulis Ranta-Muotio

Jaakko Pihlajamäki

Jari Hakala

Christina Rouvala

Selina Anttinen

Juho Rajaniemi

5.5 NIMIKUORTEN AVAUS

Nimikuoret todettiin avaamattomiksi. Palkinnot saivat seuraavat tekijät:

Jaettu 2. palkinto, ehdotus Elo

UKI Arkkitehdit Oy

Tekijät:

Sasu Alasentie, arkkitehti

Cláudia Antão, arkkitehti

Hertta Hjelt, tekn. kand./arkkit.

Nina Hokka, arkkitehti

Vesa-Pekka Kiiskinen, arkkitehti

Sampo Ojala, arkkitehti

Jaana Tiikkaja, arkkitehti

Vilho Vähämäki, arkkitehti yo

Asiantuntijat:

Veikko Hätälä, puutarhaneuvos / maisema-arkkitehtuuri

Taina Pitkänen-Koli / paikallishistoria

Erkki Sarjanoja / liikenne

Tekijänoikeus:

UKI Arkkitehdit Oy

Jaettu 2. palkinto, ehdotus Piirit

Arkkitehtitoimisto Sami Vikström

Tekijä: Sami Vikström, arkkitehti SAFA

Avustaja: Antti Kytönen, master of arts, RCA

Tekijänoikeus:

Sami Vikström

3. palkinto, ehdotus Sarana

Arkkitehtitoimisto AJAK Oy

Tekijät:

Adalbert Aapola, arkkitehti

Jarkko Kettunen, arkkitehti

Avustajat:

Tuomas Hartman, arkkitehti yo

Severi Helsten, arkkitehti yo

Toni Lahti, arkkitehti yo

Pirita Nykänen, arkkitehti yo

Lotta Pakarinen, arkkitehti yo

Andrei Periainen, arkkitehti yo

Jenni Salomaa, arkkitehti yo

Annika Tuominen, arkkitehti yo

Anja-Kaisa Ylimommo, arkkitehti yo

Caspar Åkerblom, arkkitehti yo

Tekijänoikeus:

Arkkitehtitoimisto AJAK Oy

Adalbert Aapola

Jarkko Kettunen

Törnävän sairaala-alueen yleinen arkkitehtuurikilpailu
Arvostelupöytäkirja

Lunastus, ehdotus Hyvä mieli

Sito Oy

Tekijät:

Annina Vainio, arkkitehti SAFA

Emilia Puotinen, arkkitehti yo

Iivo Vänskä, maisema-arkkitehti MARK

Jenni Lautso, arkkitehti SAFA

Pekka Vehniäinen, arkkitehti SAFA

Kati Vaaja, DI

Avustajat:

Sisko Hovila, arkkitehti SAFA

Simo Lahtinen, muotoilija amk

Tekijänoikeus:

Sito Oy

Lunastus, ehdotus Remissi

Heikkinen & Kangasaho

Tekijät:

Jonna Heikkinen, arkkitehti SAFA, sisustusarkkitehti SIO

Tapio Kangasaho, arkkitehti

Tekijänoikeus:

Jonna Heikkinen

Tapio Kangasaho

Kunniamaininta, ehdotus Arboretum

TIENO Arkkitehdit

Tekijät:

Edgars Racins, arkkitehti

Janne Leino, arkkitehti

Tekijänoikeus:

TIENO Arkkitehdit

Edgars Racins

Janne Leino

Pöytäkirjan vakuudeksi

Kimmo Heinonen

palkintolautakunnan puheenjohtaja

Veli-Matti Prinkkilä

palkintolautakunnan sihteeri